# Báňský úpravář uhlí (kód: 21-001-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo průmyslu a obchodu
**Skupina oborů:** Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
**Týká se povolání:** Báňský úpravář
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Dodržování bezpečnosti práce v provozech úpravny uhlí | 3 |
| Vyhledávání informací ve vyhláškách a technických předpisech týkajících se řízení, obsluhy a běžné údržby zařízení úpravny uhlí | 3 |
| Volba postupu práce při řízení, obsluze a kontrole činnosti úpravny uhlí a při jejich běžné údržbě | 3 |
| Obsluha technologických linek (uzlů) na třídírně uhlí | 3 |
| Obsluha technologických soustav filtrace a sušení koncentrátu uhlí | 3 |
| Obsluha velínu úpravny uhlí | 3 |
| Odebírání vzorků upraveného uhlí | 3 |
| Vedení záznamů o provozu, o průběhu a výsledcích činnosti, revizích a opravách zařízení úpravny uhlí | 3 |
| Kontrola, seřizování, běžná údržba a odstraňování drobných závad zařízení úpravny uhlí | 3 |
| Vážení a expedice produktů úpravny včetně evidence, provádění kontroly nakládky, dodržení čistoty produktu | 3 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 29.04.2013 do: 20.10.2019

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Dodržování bezpečnosti práce v provozech úpravny uhlí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vyjmenovat osobní ochranné pracovní prostředky pracovníka úpravny u jednotlivých profesí | Praktické a ústní ověření |
| b) Vysvětlit zásady dodržování BOZP. Popsat bezpečnost práce při provádění prací v úpravně | Praktické a ústní ověření |
| c) Vyjmenovat bezpečnostní předpisy pro práci v úpravně | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Vyhledávání informací ve vyhláškách a technických předpisech týkajících se řízení, obsluhy a běžné údržby zařízení úpravny uhlí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Získat z vyhlášek a obecně platných právních předpisů, z technických, bezpečnostních, provozních předpisů, z dokumentace výrobců obsluhovaných strojních zařízení relevantní informace, stanovující závazná pravidla pro obsluhu, řízení, seřizování a údržbu obsluhovaných zařízení úpravny | Praktické ověření |

**Je třeba splnit toto kritérium.**

### Volba postupu práce při řízení, obsluze a kontrole činnosti úpravny uhlí a při jejich běžné údržbě

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Určit podle provozní dokumentace pořadí a způsob provedení technologických a pracovních operací při obsluze, řízení, seřizování či údržbě zařízení v jednotlivých částech úpravny | Praktické ověření |
| b) Určit podle technologického postupu nebo jiného dokumentu či podle pokynu postup práce vykonávané zařízením v jednotlivých částech úpravny | Praktické ověření |
| c) Zvolit nástroje, nářadí, pomůcky, provozní a pomocné hmoty, měřidla a pomůcky potřebné k nastavení a seřízení zařízení úpravny, k jejich řízení při provádění zadané technologické operace, k jejich běžné údržbě | Praktické ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Obsluha technologických linek (uzlů) na třídírně uhlí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat funkci procesu třídění uhlí | Písemné a ústní ověření |
| b) Provést základní úkony na přebíracích pásech (třídění uhlí, ruční rozbíjení velkých kusů nerostů) | Praktické ověření |
| c) Obsluhovat zařízení třídírny (drtiče kamene a uhlí, dopravníky, vibrační síta, skluzy, sýpky) | Praktické ověření |
| d) Kontrolovat chod zařízení třídírny surovin pochůzkovou činností a pozorováním | Praktické ověření |
| e) Dodržet při třídění nerostů a obsluze zařízení třídírny bezpečnostní a požární předpisy, ekonomická, ekologická a hygienická hlediska | Praktické a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Obsluha technologických soustav filtrace a sušení koncentrátu uhlí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat funkci procesu filtrace a sušení koncentrátu uhlí | Písemné a ústní ověření |
| b) Obsluhovat hyperbarický filtr, diskový filtr, odstředivku KHD, termickou sušárnu, obsluhovat technologické soustavy při sušení flotačního koncentrátu uhlí, obsluhovat sušicí zařízení flotačního koncentrátu uhlí a uhelného prachu | Praktické ověření |
| c) Kontrolovat chod zařízení filtrace a sušení surovin pochůzkovou činností a pozorováním | Praktické ověření |
| d) Dodržovat při procesu filtrace a sušení bezpečnostní a požární předpisy, ekonomická, ekologická a hygienická hlediska | Praktické a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Obsluha velínu úpravny uhlí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Připravit k uvedení jednotlivá technologických okruhů do provozu | Praktické a ústní ověření |
| b) Uvést do provozu technologické okruhy úpravny | Praktické ověření |
| c) Provést zápis naměřených hodnot a jejich porovnání se stanovenými parametry | Praktické ověření |
| d) Popsat činnost obsluhy velínu | Písemné a ústní ověření |
| e) Odstavit zařízení z provozu a uvést ho do bezpečného stavu | Praktické a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Odebírání vzorků upraveného uhlí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Odebrat vzorek upravených nerostných surovin v souladu s technologickou či provozní dokumentací | Praktické ověření |
| b) Provést předepsaný záznam v provozní dokumentaci o odběru vzorků nerostných surovin | Praktické ověření |
| c) Předat vzorek surovin spolu s jeho dokumentací k provedení analýzy | Praktické ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Vedení záznamů o provozu, o průběhu a výsledcích činnosti, revizích a opravách zařízení úpravny uhlí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zaznamenat v souladu s provozní dokumentací kontroly a průběh technologického procesu, jeho provozní údaje provozovaného zařízením úpravny | Praktické a ústní ověření |
| b) Zaznamenat v souladu s provozní dokumentací údaje o chodu zařízení úpravny surovin, doplňování provozních hmot, provedených úkonech běžné údržby | Praktické a ústní ověření |
| c) Zaznamenat v souladu s provozní dokumentací údaje o poruchách a opravách zařízení úpravny | Praktické a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Kontrola, seřizování, běžná údržba a odstraňování drobných závad zařízení úpravny uhlí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Kontrolovat zařízení k úpravám nerostných surovin a provést jeho běžnou údržbu (vyčistit, promazat, doplnit či vyměnit provozní hmoty, opravit drobné závady) | Praktické ověření |
| b) Seřídit chod, nastavit provozní podmínky a parametry zařízení úpravny | Praktické ověření |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Vážení a expedice produktů úpravny včetně evidence, provádění kontroly nakládky, dodržení čistoty produktu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat proces vážení a expedice produktů úpravny uhlí | Písemné a ústní ověření |
| b) Provést vážení produktu úpravny a zaznamenání do příslušné dokumentace | Praktické a ústní ověření |
| c) Popsat proces kontroly nakládky | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí autorizovaná osoba zajistit, aby byl uchazeč seznámen s pracovištěm a se specifickými požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO) pracoviště (včetně havarijního plánu) na kterém bude praktická část zkoušky vykonána.
Uchazeč musí do zahájení zkoušky předložit zejména:
- splnění podmínek zdravotní způsobilosti (odkaz na povolání v NSP http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=14&kod_sm1=27).

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:
a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání strojírenství nebo hornictví nebo v oboru elektrotechnickém a alespoň 5 let odborné praxe v řídících pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
b) Vyšší odborné vzdělání v oboru strojírenství nebo hornictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídících pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na strojírenství nebo hornictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídících pozicích v oblasti povrchového dobývání nerostných surovin nebo ve funkci učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:
– Autorizovaná osoba musí být držitelem oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem podle věty první § 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb.,
o hornické činnosti, výbušninách a o stání báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.
– Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).
– Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: www.mpo.cz

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici minimálně následující materiálně-technické zázemí:

– Prostory, ve kterých se bude vykonávat zkouška odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
– Zkoušku lze provádět v jednotlivých úsecích úpravny (třídírna, úsek filtrace a sušení, nakládka uhlí, velín)
– Provozní dokumentace úpravny (předpisy, normy)

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnotící standard připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
OKD, a. s.